

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การทำงานมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ปฏิบัติมากกว่ากิจกรรมใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรม คาดกันว่ามนุษย์ได้ใช้เวลาถึงหนึ่งในสามของชีวิตเป็นอย่างน้อยอยู่ในโรงงานหรือสำนักงาน และยังเชื่อว่ามนุษย์จำเป็นต้องใช้เวลาของชีวิตเกี่ยวข้องกับการทำงานเพิ่มขึ้นไปอีก (ผจญ เกลิมสาร, ม.ป.ป.: ออนไลน์) และหากว่าเวลาส่วนมากของชีวิตในการทำงานนี้ คนทำงานได้อยู่กับสิ่งที่ตนเองพอใจ ก็จะช่วยให้มีสภาพจิตใจและอารมณ์ที่จะส่งเสริมให้เกิดสภาพการทำงานที่ดี ถือได้ว่ามีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี และจะส่งผลต่อชีวิตโดยส่วนรวมของบุคคลนั้นให้มีความสุข ซึ่งแสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย (โครงการ 100 องค์กรหลากหลาย, 2553: ออนไลน์) เนื่องจากการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการสร้างรายได้เพื่อนำมาใช้จ่าย และยังเป็นการตอบสนองความพึงพอใจของปัจเจกบุคคลที่มีโอกาสได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิต การที่ช่วงชีวิตของ คนๆ หนึ่งต้องทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงานจึงมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551: 6)

ปัจจุบันหลายองค์กรในประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน โดยเฉพาะสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพที่ให้การสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงาน อาทิ สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2552) ได้จัดทำมาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงานในองค์กร (Management System of Quality of Work Life หรือ MS-QWL) หรือสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตคนทำงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ หรือคณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (โครงการ 100 องค์กรหลากหลาย, 2553: ออนไลน์) ได้ทำการคัดเลือกองค์กรต้นแบบแห่งความสุขในบริบทของสังคมไทยสร้างเป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นต้น

สำหรับบริษัท นิธิฟู คส จำกัด หนึ่งในองค์กรต้นแบบของโครงการ 100 องค์กรหลากหลาย นั้น คุณภาพชีวิตการทำงานถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสุขในการดำเนินชีวิตโดยความสุขสามารถหาได้ ง่ายๆ เริ่มจากการให้ เมื่อผู้รับรู้สึกประทับใจผู้ให้แล จะกลายเป็นผู้ให้

ต่อไปเรื่อยๆ จนเกิดเป็นความประทับใจระหว่างกัน เริ่มต้นที่ผู้บริหารให้พนักงานก่อน และพนักงานก็ตอบแทนผู้บริหารด้วยการปฏิบัติงาน ดั่งนิยามความสุขของบริษัทฯ ในมุมมองของผู้บริหารที่เน้นให้ห้องคือการเป็นส่วนหนึ่งของพนักงาน ขณะที่พนักงานเห็นว่าความสุขจากการทำงานคือการได้ทำงานใกล้บ้าน ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดี ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานดี (โครงการ 100 องค์การหลากหลาย, ม.ป.ป.: ออนไลน์)

บริษัท นิธิฟู□คส□ จำกัด ตั้งอยู่ในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2541 และเพิ่มทุนจดทะเบียนจากเดิม 12.5 ล้านบาท เป็น 47.5 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2547 เป็นผู้ผลิตสินค้าเครื่องเทศและสินค้าเกษตรแปรรูป พืชผักอบแห้ง เช่น กระเทียมผง พริกไทยป่น กระเทียมเจียว น้ำมันเจียวหอม หอมแดงเจียว ใบหอมอบแห้ง กะหล่ำปลีเกล็ด ข้าวโง้งอบแห้ง โดยกลุ่มลูกค้าหลักคือกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อาหารกึ่งสำเร็จรูป รวมถึงเครื่องปรุงรสรายใหญ่ในประเทศ และกำลังดำเนินงานขยายการจำหน่ายส่งออกไปยังต่างประเทศต่อไปในอนาคต ภายใต้ต้นนโยบายของบริษัทฯ ที่มุ่งมั่นผลิตอาหารที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และเป็นทีพอใจของลูกค้า โดยเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกหน่วยงาน ส่งผลให้บริษัทฯ มีการเพิ่มขึ้นของยอดขาย 46 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2542 เพิ่มขึ้นเป็น 88 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2547 ภายในเวลา 5 ปี (บริษัท นิธิฟูคส์ จำกัด, 2552: ออนไลน์) และเพิ่มขึ้นในอัตราที่เหมาะสมและต่อเนื่องสม่ำเสมอไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี จากยอดขาย 131 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2549 เพิ่มขึ้นจาก 114 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2548 (บิสิเนสไทย, 2550: ออนไลน์)

บริษัทฯ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้านมาโดยตลอด เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม ยืนยันได้จากรางวัลเกียรติยศที่ได้รับ (บริษัท นิธิฟูคส์ จำกัด, 2552: ออนไลน์) เช่น รางวัลชนะเลิศ ประเภทธุรกิจขนาดย่อม การประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ปวงประชาเป็นสุขสันต์ ปี พ.ศ. 2550 โดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทบริหารจัดการ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2551 โดยกระทรวงอุตสาหกรรม, รางวัลธรรมภิบาลดีเด่นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2547 โดยสถาบันป๊วย อิงภากรณ์ ร่วมกับสมาคมธนาคารไทย และสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, รางวัลประกาศเกียรติคุณเหรียญทอง ปี พ.ศ. 2545–2547 (ต่อเนื่อง 3 ปีซ้อน) โครงการสถานที่ทำงานน่าอยู่ นำทำงาน สะอาด ปลอดภัย ไร้มลพิษ มีชีวิตชีวา โดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และประกาศเกียรติคุณสถานประกอบการที่ไม่มี การประสบอันตรายถึงขั้นหยุดงาน ตามโครงการรณรงค์ลดสถิติอุบัติเหตุจากการทำงานให้เป็นศูนย์ ปี พ.ศ. 2551 โดยสถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น กว่าครึ่งหนึ่งของรางวัลเหล่านี้เป็นผลจากพนักงานทำงานในห้องเครื่องอย่างทุ่มเท บวกกับความเอาใจใส่ของผู้บริหารของบริษัทฯ ให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน การสร้างสมดุลระหว่างการมุ่งเน้นองค์การและการมุ่งเน้นพนักงาน เพื่อให้พนักงานทุกคนมีความสุขกับการทำงาน จนเป็นที่ยอมรับจากหลายหน่วยงาน ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด และนำผลการศึกษาดังกล่าวเสนอต่อบริษัทฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมหรือวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัทฯ ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด
3. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด ในโอกาสต่อไป

นิยามศัพท์

คุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด ที่มีต่อการที่บุคคลในองค์การสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ภายใต้องค์ประกอบและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และมีความมั่นคงในชีวิตการทำงาน ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต

พนักงาน หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานในบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด ในระดับบริหาร ระดับจัดการ และระดับปฏิบัติการ